REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA" iese în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 17. Brașov, Luni-Marți 23 Ianuarie (5 Februarie). 1907.

## O aparițiune, ce dă de gândit.

I.

Atâta se vorbește și se scrie de un timp încoace la noi de cestiunea naționalităților în Ungaria, încât dacă am judeca numai după această aparițiune, am trebui să credem, că suntem în adevăr în ajunul deslegărei ei

Dacă în camera ungară se discută adĭ grava chestiune a naționalităților mai des și mai pe larg, este a se datori fără îndoială împrejurărei că în aceasta cameră se află și douăzeci și cinci de deputați naționaliști români și slavi, cari, precum vedem, întrebuințează toate ocaziunile spre a aduce în discuțiune păsurile și năcazurile nemaghiarilor.

Și în ḑilele din urmă mai mulți vorbitori din sânul clubului naționalist au sulevat chestiunea în decursul desbaterei proiectului de lege budgetar, răspunzând mai vârtos la afirmările în cea mai mare parte foarte neîntemeiate și la acuzările și mai neîntemeiate, ce le-a fost îndreptat ministrul de interne conte Andrassy în contra naționalităților și în deosebi în contra deputaților naționaliști din cameră în discursul său din Noemvrie anul trecut.

Pentru acum nu voim să întrăm în aprecierea argumentelor ce au fost aduse de către amintiții deputați naționaliști în apărarea naționalităților și a atitudinei lor politice, care a fost mult înegrită de către contele Andrassy, ci vom cerceta deocamdată numai de ce, atunci când dreptatea cauzei pledează așa de viu în favorul celor ce stau pe partea naționalităților, efectul stăruințelor lor de a lumina chestiunea și a convinge pe adversari de rătăcirile și de nedreptatea lor, a fost de fapt așa de slab.

Deja în decursul desbaterei unul dintre fruntașii kossuthiști, contele Battyanyi, s'a ridicat în mod spontan spre a face — ceeace de atâtea ori se întâmplă în contactul Românilor și al Slavilor ca conlocuitorii maghiari — deputaților naționaliști o formală propunere de înțelegere și împăciuire. Iar înainte de încheierea discusiunei s'a ridicat însuși ministrul-președinte Wekerle susținând, că vorbitorii naționaliști n'au adus nici un nou argument pentru justificarea punctului lor de vedere și că de aceea nici nu află de lipsă a se ocupa de chestiunea naționalităților. S'a mărginit dar a declara că stă neclintit pe baza programului desfășurat de ministrul de interne în chestiunea naționalităților și că „spiritul pacinic și conciliant" al acestui program n'ar admite să se poată vorbi de o asuprire a naționalităților.

A mai ḑis ministrul președinte că cheia soluțiunei chestiunei, despre care vorbim, nu să află numai în mânile guvernului și a partidului său, ci și în mânile naționalităților.

Fără să vrea Dr. Wekerle a spus prin cuvintele din urmă un mare adevăr. E clar și'nvederat, că dacă este și poate fi vorba de o deslegare serioasă a chestiunei naționalităților, aceasta nici decum nu poate să atârne numai de la voința, dispoziția și lucrarea celor de la putere ci trebue să-și aibă rolul ei însemnat și voința, dispoziția și lucrarea naționalităților de a căror soarte se tractează.

Cu alte cuvinte, pentru ca discuțiunea ce s'a urmat în cameră între deputații naționaliști și între membrii și oamenii guvernului să poată avea efectul cuvenit, care se apropie cel puțin chestiunea naționalităților de soluțiune, ar fi fost neapărat de lipsă ca apărarea lor să se razime pe o puteruică mișcare în sânul naționalităților. Ințelegem aici o mișcare puternică opozițională pe toată linia, care să nu fi lăsat pe d-l Wekerle și companie nici un moment în dubiu că nu mai e de glumă și nu mai poate să se amețească nimeni din ei cu iluziunea că să vor putea înțelege ei înșiși, ei stăpânii, cu poporul fără să mai aibă lipsă de a sta mult de vorbă cu aceia, cari voesc să-l reprezenteze într'un chip sau altul.

---

**Noul ministru de justiție.** Sâmbătă la orele 2 după prânz a depus jurământul în mânile Maj. Sale Monarchului noul ministru de justiție ungar Anton *Günther.* După depunerea jurământului, ministrul Günther a fost primit în audiență particulară. Numirea va apare în numărul cel mai apropiat al monitorului oficial.

---

**Alegerea de la Bocșa.** Comitetul central comitatens în ședința sa ținută Sâmbătă în Lugoș a fixat — după cum am anunțat Sâmbătă seara la ultimele știri — terminul alegerii de la Bocșa pe *Joi în 14 Februarie* n. Votarea se va face la trei comisiuni. Presidenți de alegere sunt: Sussich, notar public regesc în Caransebeș Talajdy primnotar comitatens și Bene, funcționar la societatea căilor ferate austro-ungare. Vice-presidenți: Blaschuty proprietar în Bocșa, Pascu protopop gr. cat. în Bocșa și Damșa preot gr. or. în Duleu.

La alegerea trecută d-l dep. C. Brediceanu obținuse o majoritate de peste 600 voturi față de contracandidatul Weiss.

---

**Deputatul Hock Ianos prins cu minciuna.** In discursul, ce l'a ținut în ședința de Joi a dietei, deputatul Dr. Vajda a zis între altele că deputații Hock și I. Markos vreau să-și realiseze principiile profesate, dorind să se puna deputaților naționaliști »ștreangul în gât«. Deputatul Hock luând în aceiași ședință cuvântul a cvalificat cele susținute de d-l Vajda drept minciuni. In ședința de Vineri d-l Dr. Vajda a cerut în chestie personală cuvântul și pe baza protocolului stenografic a dovedit că dep. Hock în ședința din 23 Oct. 1906 a întrerupt pe dep. Maniu strigând deputaților naționaliști: că »*Trebue să edificăm o fabrică de ștreanguri*« și prin urmare nu el (Dr. Vaida) a mințit, ci deputatul Hock.

Dep. Hock din întâmplare n'a luat parte la ședința de Vineri, iar dieta a ascultat în liniște rectificarea d-lui Vajda.

---

## Din dieta ungară.

*Ședința camerei dela 31 Ianuarie a. c.*

Dr. Alexandru Vaida: ...Mărgăritarul cel negru din »salba de mărgăritare« s'a pierdut, guvernul e știrbit, căci nu mai are ministru de justiție. Cum puteți dvoastră vota o lege budgetară unui guvern necomplet? (Sgomot). De ce a demisionat ministrul Polonyi? Doar n'a tratat nici un ministru de justiție mai fără milă cu noi naționalitățile, cu socialiștii și cu »trădătorii de patrie!« El a făcut partidului său și coaliției cele mai mari servicii. Ce l'a răsturnat dar? Chestia Halmoș ori afacerea cu »măria sa« baroneasa? Dar de legăturile cu baroneasa au știut și Kossuth și Apponyi. Nu pot înțelege dar, cum s'a putut să cadă ministrul de justiție fără de nici o motivare spre blamul țării, iar ceilalți miniștri stau neclintiți ca stâncile dela Turnu-Roșu. (Strigări: Asta îl doare!)

Să trec acum la atitudinea ce o observă guvernul față de noi. Ni-s'a tot imputat că n'avem program deslușit și că de aceea nu pot sta de vorbă cu noi. Da tocmai acest guvern n'are peste tot program deslușit în chestia naționalităților. Ministru-președinte Wekerle a declarat la începutul sesiunei, că va executa aceea parte a legii naționalităților, ce se refere la autonomia comunală. Este puțin de tot, dar totuși este mare lucru că a îndrăsnit a promite aceasta. Ministrul de justiție Polonyi declarase, că a avut de gând ca în ținuturile locuite de naționalități să numească funcționari cari să priceapă limba poporului. In ce privește politica ministrului cultelor Apponyi față cu noi... (Eljen!) Zic și eu *eljen!* 'mi pare bine că trăiește și face politică și ași regreta mult, dacă s'ar retrage dela politică. (*Brediceanu*: Eu nu!) — ilaritate.) Contele Apponyi a declarat în cameră că va menține ordonanțele fostului ministru Lukacs, membru al guvernului »de trabanți«.

Dacă vom trece în revistă aceste enunciațiuni ale miniștrilor și vom ținea samă de enunciațiunea făcută eri de unul din vice-președinții partidului koșuthist, d-l conte T. Battyanyi, vom ajunge la convingerea, că d-nii miniștri sunt bărbați cu maniere sociale foarte elegante, că cont. Battyanyi e om foarte plăcut. Dar ce resultă din toate discursurile lor? Resultă că ei ar voi să fie grațioși față de noi, firește în numele d-voastră și că sunt gata a trata chestiunile noastre de naționalitate cu bunăvoință, dacă vom fi băieți buni; atunci dacă ne vom purta bine vor binevoi a lua în considerare plângerile noastre. Aceste sunt foarte frumoase declarațiuni d-lor, dar nu suntem ahtiați nici de bunăvoință nici de grație, fiind-că noi reprezentăm popoarele noastre și cerem drepturi pentru ele. (Aplause la naționa-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

(3)

## Din farmecele Italiei.

*Capri — Grotta azzurra.*

I.

(Urmare.)

Ne-a desfătat și muzica la masă. Erau nește lăutari tot de neamul lăutarilor noștri, dar vioarele lor par'că sunau mai duios, căci erau în țara cântecelor. Pentru a reda mai cu dulceață cântecile italienești și după cum cere firea lor adevărată, ei se servesc și de chitară. Fiecare taraf (bandă) are una, pe care cântă, glăsuind și din gură o femee tot de neamul lor, dar c'un timbru propriu celor de sânge italian.

Pretutindeni dai de lăutari. Se țin de tine și nu te lasă în pace nici pe vapor, nici în tren, d'apoi în restaurante. Sunt mulțumiți, să le dai cât de puțin, căci traiul e ușor în țara binecuvântată.

Cântară frumos și puseră în tremurare pe strune și doina înălțătoare: *Santa Lucia.*

Niște fete și femei vin și ne îmbie cu corale. Erau mărgele, inele, brățari și alte obiecte de preț. Cei-ce le lucră trăiesc cu familii întregi din câștigul lor. Au ajuns la o mare măestrie. Taie și lustruesc coralele în toate chipurile. Vând multe, fiind-că sunt ieftine pentru frumsețea lor. Cumpărarăm și noi unele.

— Locuitorii fac negoț mare cu comorile fundului mării: cu corale și cu scoici de tot soiul. Dovada cea mai bună despre numărul mare de oaspeți străini, cari în timpul sesonului, în primăvară — vara e prea cald — se întrec în vizitarea insulei. In fie-care zi pleacă un vapor spre Capri, mai totdeuna plin de sute de călători, dintre cari mulți își află loc de cură și de recreație pe acele locuri cu priveliștea măreață și cu aerul sănătos, pe care vântul îl mână dela suprafața mării. Cu negoțul acesta locuitorii insulei iau dela străini frumușele parale.

Sunt oameni modești și blânzi, dar iuți la mânie. In înjurătură numai Napolitanii îi întrec, cari înjură cu toate vorbele și de toate numele, numai de numele sântului Ianuariu nu, căci Ianuariu e patronul Neapolei și el îl scutește și îi ferește de furia Vezuviului. Cât a ținut erupțiunea, umblau pe stradă cu crucea în frunte, cerând dela Ianuarie îndurare și milă. Și în credința ajutorului lui uitară la Ottajano de lava, care venind în masse înfricoșate îi îngropă sub ea pe când se rugau în biserică. Erau mulți sărmanii!...

Viața celor din Capri e simplă, locuințele, uneltele lor sunt simple, hrana le este simplă. Cei săraci se mulțumesc cu o bucată de pește și cu un taler de »maccheroni«. Când cer un bacșiș sau de pomană, nu zic dați-mi un ban, ci îți întinde mâna zicând: »maccheroni signore!« (macheroni domnule!)

Cei mai cu stare dintre locuitorii insulei, au case, pe cari le dau în chirie străinilor și iau bani buni pentru ele. Alții cultivă grădinile de vii, de portocali, de măslini și de alămâi de pe coaste. —

Portocalii și alămâii erau încărcați de rod. Viile, smochinii și măslinii abia înfrunziseră.

Cenușa care acoperea grădinile și cea ridicată în pulbere de vântul aspru nu ne lăsă să gustăm dulceața frumseții lor.

Eram pe drum înspre orașul de sus. Ne urcarăm în căruțe (carrozze) așa zic ei birjilor. Sunt mult mai strâmte ca ale noastre și sunt trase de un »mulo« (catâr). Oamenii mai bogați au cai, cari mănâncă mai mult, sunt mai scumpi dar nu trag mai bine ca catârii. Un »cocchiere«*) (vizitiu, birjar) le mână.

Eu mă urcai pe capră lângă un vizitiu în floarea vârstei. Nu prea era vorbăreț, dar se cetea bunătatea din fața lui. Il întrebai de mai multe și îmi răspunse în felul lui de graiu, îl înțelegeam și îmi plăcea vorba lui, nu atâta pentru frumsețe căci nu era frumoasă, ci pentru pronunția scurtă și lenoasă a cuvintelor. Vorbia într'un dialect neapolitan foarte îndepărtat de limba literară. Ca pildă aduc un cuvânt pe care l'au auzit mulți dintre călătorii noștri și care i-a făcut să râdă mult. Pe când ne întorceam de la Capri și eram la o stație nu departe de insulă, într'un loc de cură. Băeții din bărcile de la diferite hoteluri, strigau numele hotelurilor: Hôtel de France, Hôtel »Continentale«... Era și un Hôtel »*Cocumella*«, dar băiatul striga »*Gogomalla-a-a!*« N'o să-l mai uit.

Birjarul îmi mai spunea, că e însurat și că are copii. Numele lui însă l'am uitat.

Urcam repede. Vântul sufla tot mai tare. Vedeam cum marea supărată se svârcolea puternic. Mă cuprindea o neliniște gândindu-mă la reîntoarcere.

---

*) Cuvântul cocchiere e făcut din nemțescul Kutscher. Astfel de cuvinte sunt multe și s'au încetățenit, începând din vechime, în decursul veacurilor în limba italienească.

liştî) şi pretindem ca legile pozitive să fie executate pe toată linia. Aceasta e cea dintâiu datorie constituţională a noastră şi noi ne vom împlini'o până ce ne vom ajunge ţinta, oricât ni-aţi ocorî dvoastră şi conducătorii dvoastră.

Privind la situaţiunea dvoastră şi a partidului koşutist mă conving, că pacea dela Viena, ce aţi încheiat'o prin Polonyi cu intervenţia măritei baronese, aţi plătit'o cu mult mai scump, decât pacea dela Vilagoş şi că Polonyi a luat asupră-şi un rol mai greu decât Görgei. (*Markos Gyula*: Asta-i vorbă proastă!) Cari sunt cauzele? Sunt cauze mai adânci sociale d-lor, la care învit pe prealuminatul meu condeputat Markos, să fie cu mare atenţiune, căci atunci nu va mai zice, că am vorbit prost. (S'auzim.)

Cauzele, cari au creat situaţiunea internă a Rusiei după răsboiul cu Japonia au fost cauze adânci sociale, ce le-a produs faptul, că acolo veacuri întregi a dominit o clasă privilegiată asupra masselor, usurpând toate drepturile, ocupând toate funcţiunile publice de jos până sus, ori erau capabili ori nu, ori că săvârşeau muncă cinstită ori nu, ori primeau bacşişuri ori nu. Aceasta aduse cu sine, că elementele bune ieşite din popor au fost terorizate încă din gimnaziu şi că nici n'apucau bine să părăsească şcoala şi erau exilaţi în Siberia. De ce? Fiind-că au văzut că în sufletul lor e o schânteie din flacăra, ce-i face apţi a fi conducătorii poporului. (Sgomot.)

Şi cari au fost consecenţele? Privilegiaţii, cari au vrut să izoleze Rusia de ideile moderne, de evoluţia socială şi să înăbuşe mişcările de naţionalitate, nu şi-au ajuns scopul şi forţele încătuşate au trebuit să esplodeze...

Aceleaşi cauze şi fenomene produc şi în patria noastră aceleaşi efecte. Ori cât ar voi bărbaţii dvoastră conducători, cari cu toţii aparţin claselor privilegiate, să împedece dezvoltarea spiritului timpului în patria noastră, ei nu vor fi în stare s'o împedece şi aceste idei vor învinge în mâna sforţărilor lor!

Vorbitorul trecând la discursul ministrului de interne conte Andrassy se miră cum a putut să zică, »dacă statul ar fi făcut politică de maghiarizare, n'aţi şedea azî aici«, când bine vede că sunt cu totul numai 25 de inşî şi ştie că, dacă naţionalităţile ar fi reprezentate cum se cuvine, naţionaliştii ar ocupa cel puţin jumătate din această cameră; se miră cum a putut s'afirme, »dacă naţiunea maghiară ar fi voit să maghiariseze, azî n'aţî fi aşa de tarî cum sunteţî« Clasele privilegiate dinainte de 1848 n'ar fi fost în stare să maghiariseze din simpla cauză, că pe atuncî limba lor, a nobilimei, n'a fost cea maghiară, ci limba latină...

....A mai vorbit d. ministru de străinii ce i-au adus din străinătate. Am răsfoit cărţile istoriei, dar n'am dat decât de cazul că o parte a Sârbilor a imigrat aicî în veacul XVII. Dar Sârbii au venit atuncî ca să apere ţara în contra Turcilor şi n'au venit ca să primească graţie şi să aibă aicî scăpare si au imigrat în graniţa militară şi erau direct supuşî împăratului şi consiliului de războiŭ din Viena.

Incât pentru cuvintele: »noi am luat atuncî pe cei prigoniţî sub scutul nostru şi ei ne răsplătesc acum acuzându-ne în faţa lumii«... noi am putea explica că cu acelaş drept am putea cere ca maghiarimea să ne fie recunoscătoare, că am dat Ungariei pe cel mai mare rege, că regele Matia s'a născut din sângele nostru. (Mare sgomot. *Markos Gyula*: Ast'ai minciună istorică! ...că în oştile lui Rakoczy majoritatea au fost oştenii românî, slovacî şi ruteni. (Sgomot).

Mai spune d-l ministru că pe noi nemaghiarii ne-a apărat maghiarimea în contra Turcilor. Ei bine, din charta istorică şi etnografică a ţării vedem, că după catastrofa dela Mohaciu, ce a fost o urmare a greşelelor şi păcatelor clasei privilegiate de atuncî (Sgomot şi mişcare) începând dela 1540 tocmai prin ţinuturile locuite compact de Maghiarî erau paşalicurî turceştî, ear pe unde locuiau popoarele nemaghiare stăpânirea turcească n'a putut desfăşura atâta putere. Ştiţî prea bine, că ţinuturile locuite de Maghiarî şi cetatea Buda au fost stăpânite de Turcî 146 de anî, ştiţî prea bine, că numai la 1686 a fost recucerită Buda, dar nu de oştirî maghiare, ci de către oştirile împărăteştî aliate germane şi slave (Sgomot). Dacă dar s'ar putea vorbi de recunoştinţă, atuncî cred, că pe baza acestor fapte ea ar trebui să pornească dela ţinuturile locuite de Maghiarî şi nu faţă cu clasele privilegiate, ci faţă cu oştirile împărăteştî (Sgomot şi mişcare.)

In discursul d-lui ministru de interne urmează apoi un pasaj, care ne-a mulţumit foarte mult şi ne-a deşteptat speranţe frumoase. E declaraţia d-lui ministru, unde zice: »Eu, ce mă priveste pe mine, aş ţine de cea mai mare greşală, dacă am voi să maghiarizăm cu forţa.« — şi după câteva fraze, numeşte politica de maghiarizare o stupiditate. Constată apoi, că e o imposibilitate de-a despoia un popor de mai multe milioane, de caracterul său naţional. Declaraţia aceasta ne-a mulţumit mult, pentrucă ne-a convins, că d-l ministru de interne s'a ocupat cu această chestiune şi că concepţiunile şi convingerile lui încep a se închiega şi a se cristaliza; ba putem spera, că d-l ministru de interne — studiind chestiunea aceasta şi pe viitor cu temeiu — tot mai mult se va apropia de punctul nostru de vedere, şi atunci, onorată Cameră, în interesul şi spre bucuria D-voastră, precum şi spre bucuria noastră, se va face cu putinţă şi o înţelegere comună.

Dar, acelaş ministru de interne mai zice: »Eu, din partea mea, în totdeauna voiu cere dela funcţionarii administrativi, să nu caute nici odată că cetăţeanul cutare ce limbă vorbeşte, (aprobări vii pe băncile naţionaliştilor), nici de ce origină e, ci să caute numai dacă e cetăţean credincios al patriei.« Când auzi răsunând cuvintele acestea în parlament, chiar să nu fi maghiar, în momentul întâi le aprobi. Dacă le vom analiza, însă, dacă le vom pune sub microscopul criticei politice, vom ajunge la rezultatul că această concepţie a d-lui ministru de interne e foarte interesantă. El vrea, spre pildă, ca fidelitatea mea de cetăţean şi a soţilor mei s'o aprecieze solgăbirăul şi viceşpanul... Aşa dar solgăbirăul, viceşpanul şi notarul să judece, dacă Alexandru Vaida e cetăţean credincios, ori e trădător de patrie. De oarece însă să ştie de obşte, că Alexandru Vaida e trădător de patrie (sgomot şi ilaritate), e firesc că funcţionarul, întemeindu-se pe declaraţia aceasta, a d-lui ministru de interne, îl va şicana pe Alexandru Vaida, cum îi va plăcea mai bine. Aceasta e consecinţă logică, fiindcă e natural, ca şicânând pe Alexandru Vaida, să-şi câştige merite şi să salveze patria. (Sgomot).

Iertaţi, dar trebue să declar, că e o mare naivitate din partea d-lui ministru de interne, că pentru a constata patriotismul bărbaţilor noştri conducători şi al poporului nostru, vrea să-i însărcineze pe acei funcţionari, pe cari el i-a numit şi despre cari el s'a exprimat, că în urma activităţii lor, administraţia e destrăbălată şi slabă.

D-l ministru de interne ar trebui să se îngrijească, ca la universitatea din Budapesta să se institue şi cursuri pentru a instrui pe funcţionarii administrativi, cum să poată constata mai bine patriotismul ori trădarea de patrie a unui cetăţean nemaghiar, şi când aceştia vor primi toţi instrucţia aceasta, voiu crede şi eu, că s'ar putea executa şi în viata practică principiul accentuat de către d. conte Andrassy.

(Va urma).

---

**Camera română** a votat Vineri cu unanimitate de voturi convenţia comercială cu Serbia.

---

**Sporirea efectivului armatei române.** Secţiunile camerei au adoptat Sâmbătă proiectul de lege prezentat de d-l general Manu, pentru modificarea alineatului 1 al articolului 9 din legea asupra organizărei comaudamentelor armatei. Prin acest proiect de lege se prevede ca pe lângă fie-care regiment de infanterie să se creeze câte un nou batalion, aşa încât pe viitor fie-care regiment de infanterie să se compue din patru batalioane trupă permanentă şi cu schimbul, precum şi din cadrele unui batalion de depozit. Oamenii pentru nouăle batalioane se vor recruta din zona regimentului.

---

**Sufragiul universal în Norvegia.** Guvernul norvegian a depus în parlament un proiect pentru reforma dreptului electoral politic şi comunal. Pentru cameră se adoptă sufragiul universal şi sistemul proporţional. Perioada electorală a fost scăzută la 6 ani.

---

**Incidentul dintre America şi Japonia.** Ziarul »Daily News« află din izvor autentic, din Washington, că ultima notă a ambasadorului japonez Aoki ar fi un ultimatum, deoarece declară că tratamentul japonezilor în California se consideră ca un afront naţional. După mărturia cercurilor oficiale, dela 1798 nu a mai fost o criză diplomatică atât de acută.

---

## Din vorbirea deputatului Polit.

*ţinută în şedinţa camerei din 29 Ian. a. c.*

**Dr. M. Polit** (continuând). Pe timpul guvernului de trabanţi Fejervary s'ar fi putut crede, că acest guvern va procede poate puţin mai blând faţă cu naţionalităţile. Dar el nu numai, că n'a fost blând ci încă mai sever. Şi ce intenţiune l'a condus? Intenţiunea să omoare cu o lovitură două muşte: deoparte să linguşască pe Maghiari, de alta să lovească în naţionalităţi. Aceasta este, o pot spune oblu, intrigă vieneză. Ministrul de instrucţie al guvernului Fejervary a dat o ordonanţă către inspectorii de şcoale, care e mult mai rea decât a fost proiectul de lege al lui Berzeviczy. Noi am interpelat pe d-l ministru de instrucţiune publică asupra acestei ordonanţe ilegale. Ministrul ni-a răspuns că nu-i dator a cunoaşte toate ordonanţele guvernului de trabanţi, dar se va informa.

Pe cât ştiu eu ministrul Apponyi n'a retras până azi ordonanţa lui Lukacs şi inspectorii de şcoale proced încă şi acuma după această ordonanţă ilegală. Nu mă mir că generaţia mai tânără nu vede intriga vieneză, dar nu înţeleg de ce n'o vede generaţia mai bătrână. Căci doară este per *excellentiam* interesul Vienei ca naţionalităţile aici în Ungaria să rămână nemulţumite.

Discursul din Novembre al ministrului de interne conte Andrassy. deşi a fost strălucit, conţine totuşi colosale retăciri, cari stau în contrazicere cu ştiinţa de stat din ziua de azi şi cu politica practică, iar mai ales cu politica maghiară (Strigări: Nu-i adevărat!) Trebue să fim odată în clar, care e firea statului ungar, a Ungariei, ce inseamnă aici cuvântul »naţiune« pe care îl auzim aşa de des?...

In Francia sub naţiune se înţelege nu numai naţiunea genetică, ci şi naţiunea politică. Ştiinţa de stat nu mai poate recunoaşte azi naţiune politică, pentrucă naţiunea politică de fapt nici nu poate fi. Naţiune poate fi *numai aceea, care e capabilă a naşte şi aceasta este: rassa*. In Francia graniţele etnice acoper graniţele politice; acolo nu numai cuvântul »naţiune«, ci şi cuvântul »naţionalitate« indică naţiunea politică, statul. Cei ce cunosc limba franceză diplomatică ştiu că în Francia se zice: *de nationalité française, de nationalité belge, de nationalité suisse*«. In Belgia şi în Elvetia însă nici vorba nu poate fi de o naţionalitate belgă sau elveţiană.

După diploma din Octomvrie (1860) a apărut o carte: »Die Nationalität und ihre staatsrechtliche Begründung« care dă o definiţiune a naţionalităţii, pe care a aprobat-o renumitul profesor de ştiinţele de stat L. Stein. Eată definiţiunea: »Die Nationalität ist das die Persönlichkeit bildende geistige Sein«, (Naţionalitatea este fiinţa spirituală, care formează personalitatea) adecă cu înţelesul, că naţionalitatea e fiinţa spirituală a rassei, pentru care luptă maghiarul, pentru care luptă fie-ce naţionalitate.

....Trebue să fim odată în curat cu fiinţa statului ungar. Ungaria e un stat, unde graniţa etnică nu acopere cea politică. Tipul statului ungar e diferit de acela al statelor europene apusene. Ungaria nu e stat naţional omogen, ci un astfel de stat, în care trăesc mai multe rasse...

...Ziceţi, că dacă nu suntem mulţămiţi aici, să mergem în România şi Sârbia, pentrucă aici e Ungaria. Asta nu e vorbă cum se cade. Dar tocmai ministrul de culte şi instrucţiune publică a spus'o deunăzi: să nu se uite că în această ţară Maghiarul e stăpânul — dar mai târziu şi-a retras vorba (Reprobări). Mă rog, vă voiu spune cum şi-a retras'o. A zis: eu nu la aceea m'am gândit, că aici numai Maghiarul de rassă este stăpânul, ci am înţeles în genere totalitatea locuitorilor. Ertaţi, dar aceasta n'are nici un înţeles (Sgomot). Dacă noi cu toţii suntem stăpâni aici, atunci nici unul din noi nu e stăpân. Onor. d. ministru de instrucţiune publică bine a ştiut, că opiniunea publică din Europa nu e prea încântată de rassa maghiară şi de aceia s'a temut ca Napoleon de Rusi. S'a temut că se va zice: „*Grattez les Russe e vois trouverez le Tartare*« Ea fost teamă ce va zice Europa despre afirmarea sa, că pe acest pământ Maghiarul e stăpânul, ea fost teamă că va zice: »acesta nu e concept european« şi atunci şi-a retras asertiunea (Reprobări).

---

## Patriarchul Brankovics — defraudant

In urma denunţului făcut congresului bisericei sârbeşti cu privire la pretinse neorândueli în administrarea fundaţiunilor, încredinţate patriarchului Brankovics, congresul a exmis o comisiune revizuitoare, care să cerceteze socotelile şi în genere administraţia acestor fundaţiuni. Comisiunea revizuitoare a fost compusă din 10 deputaţi congresuali radicali, din 6 deputaţi, aparţinători partidului independist şi din episcopul Gruics.

După o muncă de 4 zile şi 4 nopţi, comisiunea a constatat, că *defraudările săvârşite de către patriarchul Brankovics se urcă la suma de 80,000 cor.*

In şedinţa de Vineri noaptea a congresului, comisiunea şi-a presentat raportul şi după-ce a arătat că patriarchul Brankovics a păgubit biserica pe timpul când era episcop în Timişoara, cu suma de 80,000 cor., propune ca congresul să provoace pe patriarchul, să restitue banii defraudaţi bisericii. *Majoritatea congresului a primit propunerea comisiunei.* Contra au votat membrii corpului episcopesc şi 3 aderenţi ai patriarchului.

După aceasta s'a ridicat deputatul *Musiczky*, prezentând următoarea moţiune: Congresul îşi exprimă regretele sale faţă cu procedura patriarchului şi luând în considerare frustrarea constatată, ţine de păgubitoare, în ce priveşte demnitatea bisericei şi liniştea poporaţiunei, rămânerea mai departe a patriarchului în fruntea bisericei. Congresul speră, că patriarchul va trage consecinţele în urma acestei decisiuni.

Propunerea aceasta a fost de-asemenea primită cu mare majoritate. După aceasta a luat cuvântul deputatul *Belobrik* (partidul independist) declarând, că *dupăce patriarchul a fost stigmatisat drept defraudant, partidul său nu mai poate lua parte la şedinţe*, cât timp le va mai conduce patriarchul. Membrii partidului independist au şi părăsit îndată sala şedinţei.

Se crede că în urma acestui vot, *patriarchul va demisiona.* După-cum se anunţă, patriarchul va pleca împreună cu membrii corpului episcopesc la Viena, pentru a solicita scutul Maj. Sale Monarchului.

---

## Consiliul comunal din Viena către camera română.

In şedinţa de Vinerî a consiliului comunal vienez, ajutorul de primar Porzer a dat cetire telegramei trimisă de delegaţiunea română din staţiunea Vârciorova dela fruntarie şi telegramei trimisă de Camera română. Primarul Vienei. Dr. Lueger, a răspuns la telegrama camerei române printr'o telegramă în cuprinsul următor:

„Consiliul comunal al Vienei şi populaţiunea vieneză au luat cunoştinţă cu mare bucurie de manifestaţiunea de simpatie a Camerei române şi-şî exprimă pentru aceasta cea mai călduroasă şi mai cordială recunoştinţă, sperând că legăturile de intimă amiciţie dintre vienezî şi poporul român vor continua neschimbate în viitor".

Lueger a telegrafiat şi primarului Cantacuzino exprimându-i recunoştinţa pentru manifestaţiunea iniţiată de dânsul în sînul Camerei române. Ambele telegrame au fost primite cu furtunoase aplause de consiliul comunal vienez.

*

Consiliul comunal din Bucureştî va ţine o şedinţă publică azî, Lunî. In această şedinţă d-l Mişu Cantacuzino, primarul Capitalei, va face o dare de seamă asupra primirei grandioase făcută la Viena delegaţiei comunei Bucureştî, care reprezenta Capitala României.

D-l Cantacuzino va propune apoi consiliului, ca *strada Vămei să poarte pe viitor numele de strada Carol-Lueger.*

---

# ŞTIRILE ZILEI.

— 22 Ianuarie v.

**Casina română din Braşov** îşi va ţinea adunarea generală Duminecă în 10 Februarie st. n. a. c. la oarele 3 p. m. în localităţile Casinei.

**Deputaţiunea regim. de inf. 50 la Marele duce de Baden.** Din prilejul aniversărei a 50-a de când Alteţa Sa regală Marele duce Frideric Wilhelm de Baden este propriietarul regim. de infanterie Nr. 50 din Braşov, s'a prezentat în audienţă la Marele duce o deputaţiune a regimentului 50, compusă din ofiţerii regimentului: colonelii de Scheuchenstuel, bar. Packeny de Kielstädten, căpitanul Hofbauer şi locotenentul Patiţia. Deputaţiunea a sosit — după cum cetim în ziarul »Badische Presse« — în Karlsruhe în 29 Ianuarie n. şi a fost primită în audienţă la oarele 5 p. m. A doua zi delegaţii au fost reţinuţi în palat la dejun. Seara au asistat la o reprezentaţiune în teatrul curţii şi după aceea la balul dat de către preşedintele ministeriului, Marschall.

**Dela Academia Română.** In şedinţa de Vineri a Academiei d. Gr. Tocilescu a comunicat mai întâiu un edict al împăratului Licinius din a. 320 d. Chr. cu privire la cultul zeului Soare, edict săpat pe o placă de marmură găsită la Malcoci, jud. Tulcea. Inscripţiunea dovedeşte că în lagărul roman dela Salsovia (azi Baştepe) a fost un templu cu o statuă a zeului Soare, care s'a înaugurat în ziua de 18 Noemvrie, şi că împăratul a ordonat ca: »în fiecare an în aceeaşi zi comandanţii şi trupele din castrele Salsoviene să îngrijească a se adora zeul Soare cu tămâie, făclii de ceară şi prinosuri de struguri«. După aceea a comunicat o inscripţiune de curând descoperită la Celei, jud. Romanaţi, din care se vede că pe vremea a doi împăraţi (Septimiu Sever şi Caracalla) s'a reconstruit acolo templul zeiţei Nemesis de către curialii (senatorii) teritoriului »Sacidavensis«.

**Faima ţesăturilor româneşti** efectuate la şcoala de sericicultură din Bucureşti, de sub conducerea d-nei Elena Balaban, a ajuns până în America. Zilele acestea d-na Balaban a primit din partea unui grup de femei din New-York, o comandă de pânză românească în sumă de 40000 lei. De asemenea d-na Balaban a primit din partea reginei Angliei o comandă de pânză şi ţesături de mătase, pentru sora regelui Angliei.

**Protopop evanghelic al oraşului Sibiiu** a fost ales eri cumnatul episcopului ev Teutsch, d-l Dr. Adolf *Schullerus*, preot în Cincul mare, întrunind din 157 voturi, 87 Contracandidatul Filtsch, preot ev. în Şura mare, a întrunit numai 65 voturi.

**Concertul Umling.** Mercuri sara va avea loc în sala dela »Gewerbeverein«, concertul dat de cântăreaţa bucureşteană, d-ra Adela Umling cu concursul d-lui director de muzică Rud. Lassel. Programul concertului este următorul: 1) Aria contesei din »Nunta lui Figaro«; 2) Schubert: *a*) »Liebesbotschaft«, *b*) »Die Forelle«, Schumann: *c*) Mit Myrten u. Rosen; 3) Franz: *a*) »Für Musik«, Kirchner: *b*) »Sie sagen es wäre die Liebe«, Taubert: *c*) Wiegenlied; 4) *G. Dima*: *a*) *„Şi dacă ramuri bat în geam«*, *b*) *„Mugur mugurel“*, *c*) *»Ştii tu mândro?«*; 5) Weber: Aria Agatei din opera »Freischütz«; 6) Wagner: a) Träume, Liszt: *b*) »Jugendglück«; 7) Helene Lassel: *a*) »Mein«, Rud. Lassel: *b*) »Meine Freunde«, »Echo«; 8) Chopin: Mazurca. — Inceputul concertului la 8 oare seara. Preţul locurilor: locul I. 2 cor. 40 b., locul II. 1 cor. 60 b., locul III. 1 cor. 20 b., Locul de stat în parterre 1 cor., studenţii 60 bani. Bilete se află de vânzare la librăria d-lui W. Hiemesch şi seara la cassă.

**Conzistoriul din Arad în chestiunea urcărei salarelor învăţ.** Conzistorul nostru la senatul şcolar — scrie »Biserica şi Şcoala« — s'a întrunit Joi în şedinţă sub conducerea P. S. Sale d-lui episcop fiind de faţă asesorul-referent Dr. G. Ciuhandu, asesorii: Tr. Văţan, A. Petrovici, I. Russu-Şirianu şi I. Moldovan. Intre mai multe obiecte puse la ordinea de zi, a fost şi concluzul Măritului Congres naţional-bisericesc relativ la urcarea salarelor învăţătoreşti la suma de 800 cor. Afacerea a fost relegată, pentru studiarea temeinică, la o comisie de trei asesori conzistoriali.

**Bal filantropic în Blaj.** Ni se trimite următoarea învitare: Subsemnatul comitet Vă învită cu toată onoarea la balul filantropic, ce se va ţinea în ziua de „Trei sfinţi la 12 Februarie n. în sala »Hotelului Univers«. Venitul curat este destinat pentru »Fondul studenţilor morboşi«. Blaj, la 29 Ianuarie 1907. Comitetul aranjator: Dr. Ioan Raţiu, preşedinte. Alexandru Ciura, secretar. Oct. Bonfiniu, cassar. Gavrilă Precup, controlor, Ioan Fodor, Flaviu C. Domşa, Ioan Băgăian, Octavian Prie, Eugen Pantea, Valeriu Suciu, Augustin Caliani, Aurel Caliani, Aurel B. Gajia. Inceputul la 8 oare seara. Preţul de întrare: de persoană 2 cor., de familie 4 cor. Contribuirile peste taxă se primesc cu mulţămită şi se vor publica.

**Beneficiul net al »Sindicatului ziariştilor« din România** provenit din loteria presei, este după socotelile provizorii în sumă de 37000 lei.

**Un accident nenorocit.** Tînărul lăcătuş român George G. Munteanu, aplicat în stabilimentul de turnătorie şi ferărie a firmei Schiel, lucrând Sâmbătă după amiazi în numita fabrică, a căzut dela o înălţime de 1½ atât de nenorocit, încât lovindu-se la cap după scurt timp a sucombat.

**Căsătoria ofiţerilor din România.** Din Bucureşti se anunţă: D. general Manu, ministru de războiu, va supune în curând corpurilor legiuitoare, proiectul modificator al legei pentru căsătoria ofiţerilor în sensul de a se uşura condiţiunile de căsătorie

**Roosewelt mulţumind pentru premiul Nobel.** Ministrul Iuland, preşedintele comitetului premiului Nobel, a primit o scrisoare cordială dela Roosewelt pentru premiul Nobel. Preşedintele Roosewelt declară că va păstra toată viaţa sa diploma şi medalia şi adaogă că a trimis banii unui comitet care îi va întrebuinţa pentru desvoltarea păcii industriale în Statele-Unite, pacea dintre clasele societăţii având azi tot atâta importanţă ca pacea între naţiuni.

**Un căpitan român reintegrat.** Curtea de cassaţie, secţia contenciosului administrativ, s'a pronunţat în afacerea căpitanului Navasart din armata română. Prin decisia pronunţată, s'a anulat decretul regal, prin care căpitanul Navasart a fost trecut la penzie ca atingând limita de vârstă, şi ofiţerul a fost reintegrat în armată cu drepturile şi gradul pe care-l avea înainte.

**Serbia jignită de Anglia.** Fostul ministru sârb Mijatovici, care acum de curând fusese şters de către guvernul sârbesc pentru expoziţia balcanică din Londra, şi care propagase în presa engleză candidatura ducelui de Conaught pentru tronul Serbiei, a fost ales acum membru al comitetului onorific englez pentru expoziţia balcanică. Faptul acesta face în Bulgaria o penibilă impresiune.

**Greva dela căile ferate bulgare.** Primul ministru bulgar Petkow, refuzând din nou în mod energic de a negocia cu lucrătorii grevişti de la căile ferate, aceştia au ţinut mai multe întruniri, în cari au depus jurământul de a continua greva cu ori ce preţ şi a începe o acţiune pentru răsturnarea guvernului. Se svoneşte că, în urma atitudinei intransigente a guvernului, lucrătorii din toate celelalte meserii se vor uni şi ei cu lucrătorii dela căile ferate şi vor declara greva generală.

**Crima unor subofiϲeri sârbi scandalagii.** Din Belgrad se anunţă că în localitatea Negotin, mai mulţi subofiϲeri cari s'au dedat la excese, au împuşcat pe un birtaş, care îi chemase la ordine. In Skupştină s'a făcut Vineri privitor la aceasta o interpelare, în care s'a accentuat că asemenea cazuri de nedisciplină se înmulţesc dela o vreme încoace în armata sârbească.

---

## Dare de seamă şi mulţumire publică.

Din incidentul petrecerii de dans şi cu tombolă din preseara anului nou, aranjată de Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Braşov şi Săcele, comitetul a încassat suma de cor. 851·60, din cari 325 cor. din vânzarea biletelor de tombolă. S'au cheltuit peste tot cor. 641·40, din cari cor. 220 pentru cumpărarea obiectelor pentru câştigurile de tombolă şi 421·40 pentru petrecere. A rămas un venit curat de cor. 210·20, în folosul fondului Reuniunii.

Cu această ocaziune au contribuit, dând peste preţul biletelor de întrare:

»Albina«, Filiala Braşov, 50 cor.; Dr. E. Meţian şi Nicolae Mihailă câte 20 cor.; Mihaiu Popovici 18 cor.; Elena A. Popovici 16 cor.; Atan. Safrano, Fraţii Schütz, Ioan Ciurcu, Biserica naţ. grecească şi Iuliu Popp câte 10 cor.; Costi Popovici 8 cor.; Fraţii Simay, Mihalovits şi Nussbächer, Elena Safrano, Dr. Iancu Meţian (Zerneşti), Dr. I. Moşoiu câte 5 cor.; Maria Burduloiu, I. D. Avrigeanu, Victor Roth, I. Sabadeanu, N. Dima, Maria G. Savu, G. Chelar, I. Cipu şi N. N. câte 4 cor.; Elena Baiulescu, Balaşa Blebea, N. Grădinar, Nic. Popp, Maria Popescu, Maria Pascu, Paraschiva Lupan, Maria Ciortea, Leontina Dr. Bunea, Eug. Precup, Irina Theodor, Florea Pernea, Iosif Maximilian, Ioan Maximilian (Stupini), Elena Maximilian (Stupini), Ana Marica, N. Stinghe, Dum. Popp, câte 2 cor. Maria Grecu, Elena Voina, Maria Câmpean, Paraschiva Bucă, N. N. şi N. N. câte 1 cor.

Comitetul exprimă viuă mulţămită tuturor acestor binevoitori.

Tot-deodată are bucuria comitetul, a exprima mulţămită deosebită: stim. domni, cari şi-au dat sprijinul ca aranjatori, la succesul petrecerei; stimatelor domnişoare: Maria P. Dima, Maria G. Dima, Anicuţa Damian, Melania Popea, Maria Popp, Steluţa Bidu şi Catinca Maxim, cari au luat asupră-şi vânzarea biletelor de tombolă, precum şi Onor. casine militare din loc şi deosebit şi d-lui locotenent Philip Valentic şi Silviu Patiţa, cari au binevoit a lăsa, gratuit, întreaga decoraţiune frumoasă a salei, spre podoaba petrecerei noastre.

*Braşov*, 17/30 Ianuarie 1907.

In numele comitetului Reuniunei:

*Balaşa Blebea*, presidentă. *Dr. Iosif Blaga*, secretar.

---

## ULTIME STIRI.

**Budapesta.** 4 Februarie. Ilustrul luptător naţional *Vincenţiu Bebeş*, fost deputat, *a încetat din viaţă în etate de 86 ani.*

**Budapesta.** 4 Febr. Numirea dep. Mesko ca secretar de stat la departamentul justiţiei va urma în câteva zile.

**Budapesta**, 4 Febr. La banchetul Széchenі a casinei naţionale oratorul festiv Mauriciu Eszterhazy a dat espresiune speranţei, că baza dela 1867 va deveni tot mai puternică.

**Berlin.** 4 Februarie. In cele 11 balotagii cari au avut loc Sâmbătă, socialiştii au pierdut 3 mandate, ceea ce sporeşte numărul mandatelor pierdute de ei la 25.

**Paris.** 4 Februarie. Prima slujbă a bisericei catolice franceze întemeiată conform legei separaţiunei, a fost celebrată eri dimineaţă în vechea mănăstire a barnabiţilor de către episcopul american Villate. Biserica era plină de lume. Predica a fost făcută de către abatele Roussin. La diferite intervale s'au produs murmure. Poliţia a expulzat pe turburători şi a făcut 6 arestări. Slujba religioasă s'a terminat fără incident.

**Paris**, 4 Februarie. In urma unei conferinţe ce a avut loc între miniştri Clemenceau, Briand şi Guyot Dessaigne, ministrul Briand a fost însărcinat să redacteze o circulară către prefecţi, pentru a li-se indica linia de purtare ce vor trebui să urmeze municipalităţile când vor avea să închirieze bisericile. D. Briand crede că legea dela 1905 combinată cu cea dela 1906 constitue regimul complect, care va permite culturilor exerciţiul deplin.

**Sofia**, 4 Februarie. In urma refuzului primului-ministru de a trata cu greviştii, aceştia împărţiţi în grupe, au depus jurământ de credinţă, că vor lupta fără preget, iar trădătorii să fie pedepsiţi în modul cel mai aspru. Toate sindicatele prepară greva politică generală; ea va avea loc probabil, când toate partidele politice coalizate vor declara lupta în potriva guvernului.

**Paris.** 4 Februarie. O lavină a distrus casinul din localitatea Ranges şi 20 de case. Se zice că mai multe persoane au fost acoperite sub zăpadă. Alte amănunte lipsesc.

**Londra**, 4 Februarie. „Daily Telegraph“ află că ziarele din New-York publică articole foarte vehemente cu privire la un *războiu cu Japonia*. Cu toate asigurările secretarului de stat la războiu, Taft, care spune că asemenea raţionamente sunt absurde, acele ziare declară că singurul mijloc de a împiedeca un războiu cu Japonia ar fi renunţarea la măsurile pentru a se exclude copiii japonezi din şcolile comune cu copiii albi.

**Londra**, 4 Februarie. Din Schanghai se anunţă, că mişcarea antidinastică în China a luat în ultimul timp proporţii uriaşe şi din cele mai îngrijitoare. Intre cei arestaţi ca aparţinând alianţei secrete antidinastice, se află numeroşi studenţi reîntorşi din Japonia. Guvernul chinez e foarte îngrijat de această mişcare, pe care o socoteşte mai periculoasă încă decât mişcarea revoluţionară şi a dat ordine severe autorităţilor din provincie, de a lucra cu multă prevedere, arestând imediat pe oricine ca bănuit antidinastic.

**Cetinje**, 4 Februarie. Noul cabinet s'a prezentat înaintea Skupcinei. Primul-ministru Radovici a declarat că programul guvernului nu este decât continuarea programului ministerului Radulovici. Discursul primului-ministru a fost bine primit. D. Radulovici a fost ales vice-preşedinte al Camerei.

**Constantinopol**, 4 Februarie. In lungile audienţe acordate eri de Sultan, se vede cât de neîntemeiat a fost sgomotul, după care starea sănătăţei sale ar fi rea. Personagiile primite în audienţă de sultan au constatat, că acesta avea o înfăţişare excelentă.

**Constantinopol**, 4 Februarie. Un ziar grecesc află, că o bandă bulgară sub comanda lui Sandans, ar fi surprins lângă Mejnik opt oameni, pe cari i-ar fi ucis, iar 27 ar fi fost făcuţi prizonieri.

**Petersburg**, 4 Februarie. Directorul poştelor de aci, a dat un ordin în care atrage atenţiune funcţionarilor de poştă, asupra măsurei primului ministru, care opreşte persoanele cari se află în serviciul statului, de a lua parte la organizaţiile politice, cari urmăresc tendinţe duşmănoase faţă de guvern.

**Petersburg**, 4 Februarie. Cenform relaţiilor date de unele ziare, capul ucigaşului prefectului von der Launitz, a cărui identitate n'a putut încă fi stabilită, va fi conservat şi expus publicului spre recunoaştere.

---

## Diverse.

**Influenţa dăunătoare a bunei critici.** Nu este rar ca directorii teatrelor să se plângă de relele critici ce se fac asupra artiştilor lor, dar ca un director să ceară o atare critică nu s'a mai pomenit pe lume. Următorul caz e unic:

In Danzig (Germania), unde joacă artişti de frunte, criticii erau aşa de mulţumiţi de representaţiunile lor, încât nu mai găsiau cuvinte spre ai lăuda după merit. Dar în acelaşi timp şi artiştii cereau mereu mărirea onorariilor lor, ceea-ce nu tocmai convenia directorului, care — spre a pune capăt acelui abus — roagă pe d-nii critici să mai înceteze cu laudele lor, şi să mai găsească şi câte un cusur.

*

**Regina Spaniei — inventatoare.** Se vorbeşte la Paris, că tinăra regină a Spaniei, care are o slăbiciune pentru automobil, a inventat un instrument, care poate servi totdeodată de evantaliu, de ochian şi de mască de automobil. La întâia înfăţişare, instrumentul acesta nu-i altceva decât un evantaliu, în care se află două găuri mici, care abia se observă.

Astfel ţinând înaintea feţei acest evantaliu, o poţi feri de ori ce curent, ba pe lângă aceea poţi vedea desluşit prin acele găurele, tot ce se întâmplă înaintea ta.

In cercurile aristocratice, după exemplul reginei, instrumentul găseşte din ce în ce mai multe partizane.

## Bibliografie.

„**Călindarul Minervei**“ cunoscut publicului prin varietatea lui şi escelenta redigeare a apărut deja şi se vinde cu 1 cor. 25 bani la tipografia şi librăria A. Mureşianu plus 20 bani porto.

---

## „ALBINA“ institut de credit şi de economii

**Filiala Braşov.**

**Conspectul operaţiunilor în luna lui Ian. 1907.**

Intrate:

| | | |
|---|---|---|
| Numerar cu 1 Ian. 1907. | Cor. | 52,103·89 |
| Depuneri spre fructificare | „ | 231,420·64 |
| Cambii rescumpărate | „ | 365,216·36 |
| Conturi curente | „ | 30,694·28 |
| Imprumuturi pe efecte şi alte împrumuturi | „ | 25,388·17 |
| Imprumuturi pe producte | „ | 160·— |
| Monetă | „ | 5,758·07 |
| Comisiuni, cupone şi efecte | „ | 37,809·03 |
| Bănci | „ | 75,910·41 |
| Interese şi provisiuni | „ | 23,582·12 |
| Diverse | „ | 24.015·48 |
| | Cor. | 872.058·45 |

Eşite:

| | | |
|---|---|---|
| Depuneri spre fructificare | Cor. | 182,001·86 |
| Cambii escomptate | „ | 408,616·— |
| Conto curent | „ | 21,693·41 |
| Imprumuturi pe efecte şi alte împrumuturi | „ | 23,029·— |
| Imprumuturi pe producte | „ | —·— |
| Monetă | „ | 3,839 48 |
| Comisiuni, cupone şi efecte | „ | 29,488·64 |
| Interese şi provisiuni | „ | 1,045·59 |
| Spese şi salare | „ | 6,353·40 |
| Bănci | „ | 64.081·93 |
| Diverse | „ | 121,149 76 |
| Numerar cu 31 Ian. 1907 | „ | 10,759·38 |
| | Cor. | 872,[illegible]58·45 |

Dr. Nicolae Vecerdea, dirigent. Iosif Onciora, contabil.

Ioan Murăroiu, cassar.

---

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor respons. interim.: **Victor Branisce.**

# „FURNICA“, cassă de economii, societate pe acții în Făgăraș.

## Convocare.

Domnii acționari ai cassei de economii „FURNICA“, societate pe acții, se învită prin aceasta în virtutea §-ului 16 al statutelor societății la

## a XXIII-a adunare generală ordinară,

care să va ținea la **Făgăraș** în **26 Februarie st. n. 1907** înainte de amiazi **la 10 oare** în localul societăței.

**OBIECTELE:**

1. Raportul anual al Direcțiunii, bilanțul anului 1906 și raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea, conform §-lui 30 din statute, a 3 membrii în conziliul Direcțiunei în locul celor eșiți.
4. Alegerea, conform §-lui 41 din statute a Comitetului de supraveghiare pe un nou period de 3 ani.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru Direcțiune.

Domnii acționari, cari în senzul §§-lor 17, 18 și 19 din statutele societății voesc a participa la această adunare generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la casa societății sau la institutul de credit și economii „Albina“ din Sibiiu acțiile lor și eventual dovezile de plenipotență cel mult **până la 25 Februarie 1907.**

**Făgăraș**, 21 Ianuarie 1907.

**Direcțiunea.**

## Contul Bilanț.

| ACTIVE: | | Cor. | fil. | PASIVE: | Cor. | fil. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Cassa în numerar | | 20555 | 78 | Capital social | | |
| Cambii escomptate | 1.059,889·55 | | | 300 acții à K. 400 | 120000 | — |
| Credite camb. cu asig. hi- | | | | Fondul de reservă | 60000 | — |
| potecară | 239,116·— | 1299005 | 55 | Fondul de garantă | 17224 | 47 |
| Imprumuturi pe oblig. cu cavenți | | 53339 | — | Fondul de pensiuni al funcț. | 30385 | 44 |
| Credite de cont-curent | | 45855 | 90 | Depuneri spre fructificare | 1263728 | 50 |
| Efecte publice | | 59831 | 20 | Interese transitoare anticipate | 22069 | 81 |
| Realități: | | | | Dividende neridicate | 336 | — |
| casele societăței | 50.605·83 | | | Diverse conturi creditoare | 9371 | 94 |
| diverse realități spre vânzare | 14.526·60 | 65132 | 43 | Profit curat | 26701 | 45 |
| Diverse conturi debitoare | | 4176 | 73 | | | |
| Mobiliar | 2.134·46 | | | | | |
| 10% amortizare | 213·44 | 1921 | 02 | | | |
| | | 1549817 | 61 | | 1549817 | 61 |

## Contul Profit și Perdere.

| DEBIT: | | Cor. | fil. | CREDIT: | | Cor. | fil. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Interese: | | | | Interese: | | | |
| pentru depuneri spre fructificare | | 52427 | 37 | dela cambii escomptate | 72663·76 | | |
| Spese: | | | | dela credite camb. cu asig. hip. | 16602·18 | | |
| spese de birou | 1972·14 | | | dela împrum. pe oblig. cu cav. | 5428.98 | | |
| salare | 7849·96 | | | dela efecte publice | 2500·— | | |
| bani de quartir | 1150·02 | | | dela credite de cont-curent | 4746·74 | 101941 | 66 |
| marce de presență | 1212·— | 12184 | 12 | Chirie: | | | |
| Contribuțiune: | | | | dela casele societății | | 3111 | 04 |
| directă | 6028·23 | | | Taxe: | | | |
| 10% dupa interese de depuneri | 5242·72 | 11270 | 95 | dela transcrieri de acții | | 55 | 78 |
| Arunc comunal și comitatens | | 3569 | 97 | Proviziuni | | 1093 | 55 |
| Amortizare: | | | | Devize | | 73 | 15 |
| 10% amortizare din mobiliar | | 213 | 44 | Monede | | 92 | 12 |
| Profit curat | | 26701 | 45 | | | | |
| | | 106367 | 30 | | | 106367 | 30 |

Făgăraș, 31 Decembrie 1906.

*Mateiu C. Jiga* m. p., director executiv. *Ioan Dejenariu* m. p., contabil.

*Iacob Macaveiu* m. p., membru la direcț. *Alexandru Belle* m. p., membru la direcț. *Gherasim Grama* m. p., membru în direcț. *Dr. Teodor Popescu* m. p., membru al direcț.

*Dominic Rațiu* m. p., membru al direcț. *Max. Receanu* m. p., membru al direcț.

Subscrisul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în conzonanță cu registrele institutului.

Făgăraș, în 24 Ianuarie 1907.

*Nicolau Aron* m. p., *Nicolau Clonța* m. p, *Gavrilă Cornea* m. p., *Moise Derlosea* m. p., *Dr. Ioan Șenchea* m. p.

Revăzut și aflat în regulă. *Făgăraș*, în 19 Ianuarie 1907.

*Dominic Rațiu* m. p., revizor expert.



## „AURORA“

**institut de credit și economii, societate pe acții în Baia-Mare.**

## Concurs

Institutul de credit și economii, societate pe acții în Baia-Mare (Nagy-Bánya) escrie concurs pentru ocuparea postului de contabil dotat în anul prim cu salar începător de 1200. cor. și adaus de salar statorit de adunarea generală din profitul curat în înțelesul statutelor.

Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat o școală comercială, superioară, că au destulă praxă pentru de a conduce contabilitatea institutului de sine stătători, că posed pe deplin în scris și vorbit limba română și maghiară. — Aceia, cari posed și limba germână sunt preferiți.

După un an de probă nou alesul va fi eventual declarat de funcționar definitiv.

Recursele sunt de a se înainta până la 10 n. Februrie a. c., ear postul e de ocupat imediat după alegere.

*Baia-Mare*, (Nagy-Bánya) la 30 n. Ianuar 1907.

**Direcțiunea.**

## „SĔLĂGIANA“

**institut de credit și economii, societate pe acții în Jibou (Zsibó).**

„Sĕlăgiana institut de credit și economii în Jibou (Zsibó) publică concurs cu terminul de **20 Februarie n.** pentru **ocuparea postului de oficial** cu un salar de 1000·— coroane, care cu 1 Iuliu să va ridica la 1200 — coroane anual.

Reflectanții au să dovedească, că au absolvat vreo școală comercială, eventual praxa de până acuma; și că posed pe deplin limba română și maghiară. Alesul după serviciul de un an va fi definitivat cu drept la tantiemă și la fondul de penzie.

Postul e de a se ocupa imediat după alegere.

2723,1—2 **DIRECȚIUNEA.**



Tipografia A. Mureșianu, Brașov.